

Συμπληρωματικό υλικό 16^{ου} και 17^{ου} μαθήματος

Λεξιλόγιο 16^{ου} μαθήματος

η άκρα <η άκρα= η άκρη, τα άκρας (πληθ. αρ.)

το κρενίν<η κρήνη= η πηγή, τα κρενία (πληθ. αρ.)

ρούζω<ροή= 1. πέφτω 2.ρίχνω 3.καταντώ (μεταφορ.) ερρούξα (αόρ.) Παθητική μτχ. ρουγμένος/ρουσμένος

δαβαίνω<διαβαίνω= 1.περνώ 2.παρέρχομαι 3. Είμαι υπέρτερος, ξεπερνώ κάποιον εδεβήν'να (πρτ.), εδέβα (αόρ.)

αλλομίαν= ξανά, πάλι

κρού(γ)ω<κρούω= χτυπώ εντούν'να (πρτ.), εντώκα (αόρ.)

φτερούλιν<φτερόν= φτερό, φτερούγα, τα φτερούλα (πληθ. αρ.)

τσαι= και (Οφ), τσιτακισμός

ο αλεπόν (Αμ. Κερ., Κοτ., Νικ., Σάντ., Τραπ., Χαλδ.) και η αλεπού (Οιν.)= η αλεπού

το τσαλίν= θάμνος, τα τσαλία (πληθ.)

χάμαι<χάνομαι= 1. χάνομαι 2.εξαφανίζομαι Ενεργ. φ.: χάνω (Εν.), εχάν'να (Πρτ.), εχάσα (Αόρ.)

απομένω= 1.απομένω 2.υπολείπομαι, μένω πίσω, επέμ'να (Αόρ.)

Να αναγνωρίσετε τα υποκοριστικά στις παρακάτω προτάσεις και να βρείτε από ποια λέξη προέρχονται:

α) Εσέν', κορτσόπον, λέγ' ατο κι εσύ, νυφίτσα, άκ'σον.

β)Αέρι μ' κι Αε-Θόδωρε μ' με τ' άσπρον τ' αλογόπον,

έπαρ' και δέβα κρέμ'σον με 'ς σ' εγάπης τ' εγκαλόπον.

γ)Εσυρεν το σπαθίτσιν ατ', 'ς σον πόλεμον εξέβεν,

επαίρεν και το κόραϝον και την βασιλοπούλλαν.

δ)Ελα να ποδεδίζω σε, Αεσερί' πουλλόπο μ',

τ' εμόν εγκάλα έγρασεν τ' εσόν το σπαλερόπον.

ε)'Σ ση Παναΐας το ποτάμ', εχάσα την κλειδίτσα μ',

μάννα, τέρεν και αράεψον 'ς σ' εμέν' κιοράν νυφίτσαν.

στ) –Πορφύρ', σείζον τ' ωμίτσα σου, να σείνταν τα ραχία,

σειζον και τα βραχίονας σου να κόφκουν τ' αλυσίδα

Λεξιλόγιο 17^{ου} μαθήματος

καλαπαλουχλήν/γαλαπαλουχλήν<kalabalik= αυτό που έχει περιττά πράγματα

σαχάν'<sahan=σκεύος, ταψάκι, (πληθ.) τα σαχάνα

τορπά<torba= ο ντορβάς, σάκκος, (πληθ.) τα τορβάδας

ογληγορτόν<αγληγορώ= αγληγορετόν (Χαλδ.), γρήγορος, βιαστικός

η μύρα<μυρίζω= οσμή, μυρωδιά, (πληθ.) τα μύρας

το ωβόν<ωόν= το αβγό, (πληθ.) τα ωβά

καρδοκαί(γ)ω, καρδοκαί(γ)ουμαι<καρδία+καίγω=1. προξενώ λύπη σε κάποιον 2.

διψώ υπερβολικά, (Παθ. Αόρ.) εκαρδοκάγα

Βιβλιογραφία: Ιστορικών Λεξικών Ποντικής Διαλέκτου, Ανθιμου Παπαδόπουλου, 1961, Τυπογραφείον Μυρτίδη

Αρχείον Πόντου, τόμος πρώτος, Επιτροπή Ποντιακών Μελετών, 1928

Αρχείον Πόντου, τόμος όγδοος, Επιτροπή Ποντιακών Μελετών, 1938

Αρχείον Πόντου, τόμος δέκατος τέταρτος, Επιτροπή Ποντιακών Μελετών, 1949